

maalet om en yderligere Udvidelse af den reale Underviisning stod aabent. Den ærede Rigsdagsmand vil selv i Motiverne have seet, at der har været Tvivl om, hvorvidt Underviisningen skulde strække sig, og jeg vil tilføie, at der navnlig fra en Skolebestyrers Side, hvis Stemme maatte have sær Vægt, er blevet yttret, at han antog, at et 6te Aars Tillæg var særdeles ønskeligt, om ikke nødvendigt, og at en af de eetaarige Classer da kunde forandres til en toaarig. Jeg har saaledes kun villet antyde, at her var et Punkt, hvor der ikke var nogen skarp Strid mellem den ærede Rigsdagsmands Anskuelse og hvad der laa til Grund for Loven; men jeg har ikke refereret min Udtalelse til nogen enkelt Paragraph og har ikke kunnet referere den til § 6. Jeg troer derfor virkelig ikke, som allerede antydet, at der er nogen saa skarp Modsætning mellem den ærede Rigsdagsmands Opfattelse og den Hovedanskuelse, som ligger til Grund for Loven, at den jo kunde udjævnes, hvad enten den af ham antydede Underviisning skeete strax eller først, naar Erfaring i saa Henseende var opnaaet. Jeg skal dernæst tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger ved et andet Punkt, der ligeledes har været bragt paa Bane, nemlig det Spørgsmaal, hvorvidt 15 Aars Alderen maatte ansees at være den, i hvilken Modenhedsprøven i Regelen vilde blive aflagt. — Med Hensyn dertil skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det ikke blot er Dovenskab og Forsømmelse, der kunde have til Følge, at Prøven blev aflagt i en ældre Alder, men at ogsaa andre Omstændigheder kunne medføre det samme Resultat; navnlig kan det være Tilfældet, at de, der ere komne senere ind i Skolen, først i en noget ældre Alder ville kunne aflægge Prøven; men paa den anden Side kan det ikke nægtes, at der gives dem, som allerede i det 15de Aar have opnaaet den „Modenhed“, hvorom der her er Spørgsmaal. Man maa nemlig ikke lade sig vildlede af det Udtryk „Modenhedsprøve“, saaledes som det forekommer mig, at man oftere har været paa Veie til; man kunde meget godt i Lovudkastet have valgt et andet Udtryk, f. Ex. „Examen“ eller „Afgangsprøve“; man har valgt Udtrykket

„Modenhedsprøve“, fordi dette Udtryk i de senere Aar er blevet brugt, men man har ikke tænkt paa derved at ville accentuere „Modenheden“. Jeg maa dernæst ogsaa bemærke, at jeg ikke havde forstaaet den ærede Rigsdagsmand saaledes, at jeg skulde have meent, at han havde antaget, at den Underviisning, hvorom der var Spørgsmaal, skulde bringes i ligefrem Forbindelse med den polytechniske Lærestalt, men kun saaledes, at en Udvidelse deraf vilde bringe den nærmere hen mod dette Maal. Disse Enkeltheder skal jeg imidlertid ikke længere dvæle ved, da de jo formeentlig ville komme for ved Sagens senere Behandling. Derimod er det mig hjært at fremhæve en Misforstaaelse, der maaskee har fundet Sted fra min Side med Hensyn til Opfattelsen af Formen af den ærede Rigsdagsmands Foredrag i sidste Møde; den ærede Rigsdagsmand indrømmede imidlertid, at han maaskee selv havde givet nogen Anledning dertil. Jeg kan kun sige, at denne min Misforstaaelse i ethvert Tilfælde var saa meget mere sølelig for mig, som jeg lægger en særdeles Vægt paa den ærede Rigsdagsmands Mening om den Sag, hvorom Talen nu er, og jeg glæder mig derfor meget ved at turde antage, at der ikke er nogen saa stærk Modsætning, som der ved første Diefast kunde synes at være mellem den ærede Rigsdagsmands Mening og Lovforslagets Tanker. At der forøvrigt var Noget i Formen af den ærede Rigsdagsmands Foredrag, som kunde lede til en saadan Formening, synes jeg, at man idag har saaet Bevis for i den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) har opfattet dette Foredrag; hos ham var den af mig omtalte „Fordømmelsesdom“ ret flaaet ned; han havde troet at finde den aldeles fuldstændig i bemeldte Foredrag. Med Hensyn til sin egen haarde Dom over Lovforslaget, var det rigtignok fornemmeligt til enkelte Ord, der skulle være brugte i Motiverne, at bemeldte ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgfreds støttede sig; men jeg troer virkelig, at selv om man end kunde forekaste disse Ord eller enkelte af dem en vis Utydelighed, hvad den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Steen) ogsaa bebrejdede dem, og,